

С.НИКИТИН
журналист
Толеран

12 декабря —

День работников прокуратуры РФ

ТРЕБОВАНИЯ ПРОКУРОРА ДОЛЖНЫ ИСПОЛНЯТЬСЯ

Согласно Федерального закона "О прокуратуре Российской Федерации", одним из направлений деятельности прокуратуры является обязанность по осуществлению надзора за исполнением законов государственными органами и их должностными лицами, а также надзор за соблюдением прав и свобод человека и гражданина государственными органами, органами управления и руководителями коммерческих и некоммерческих организаций.

В соответствии с указанным законом, прокуратура Чурапчинского улуса осуществляет прокурорский надзор за исполнением законов и за соблюдением прав и свобод человека и гражданина администрацией Чурапчинского улуса, администрациями с. Чурапча и наслегов улуса, Улусным Собранием, другими государственными органами, коммерческими и некоммерческими организациями улуса.

Согласно Федерального закона "О прокуратуре Российской Федерации" при осуществлении указанного надзора требования прокурора подлежат обязательному исполнению в установленный законом срок.

За период 2001 года прокуратурой Чурапчинского улуса проведена значительная работа по осуществлению надзора за исполнением законов и соблюдением прав и свобод человека и гражданина.

Так, было проведено 36 проверок исполнения действующего законодательства, по результатам которых внесено 33 представления об устранении нарушения закона и 7 протестов на незаконные правовые акты в государственные органы, организации и ведомства улуса и 2 предостережения о недопустимости нарушения закона должностным лицам. В судебные органы подано 22 исковых заявления, при этом все иски были удовлетворены.

Однако, в текущем году также отмечались факты невыполнения законных требований прокурора отдельными неосознательными руководителями государственных органов и организаций улуса.

В соответствии с КоАП РСФСР при возникновении подобных фактов невыполнения требований прокурора, руководитель должен быть привлечен к административной ответственности в виде штрафа до 50 МРОТ.

В связи с этим, за период текущего года к административной ответственности за невыполнение законных требований прокурора были привлечены к административной ответственности 5 руководителей и должностных лиц государственных органов, предприятий и ведомств улуса.

В наступившем 2002 году работа прокуратуры в сфере надзора за исполнением законов и соблюдения прав и свобод человека и гражданина будет планомерно усиливаться и руководителям государственных органов, коммерческих и некоммерческих организаций нужно решить для себя — стоит ли вступать в противоборство с законом.

УКЛОНЕНИЕ ОТ СЛУЖБЫ В АРМИИ ЯВЛЯЕТСЯ УГОЛОВНЫМ ПРЕСТУПЛЕНИЕМ

Согласно Федерального закона Российской Федерации "О военной обязанности и военной службе", призыву на военную службу в Российскую армию подлежат граждане в возрасте от 18 до 27 лет, не имеющие законных оснований для освобождения или отсрочки от прохождения военной службы.

При этом действующим законодательством Российской Федерации за уклонение от призыва на военную службу при отсутствии законных оснований для освобождения от этой службы предусмотрена уголовная ответственность в виде лишения свободы до двух лет.

По итогам весеннего призыва 2001 года прокуратурой Чурапчинского улуса было возбуждено и впоследствии направлено в суд 3 уголовных дела по ст. 328 ч. 1 УК РФ в отношении призывников из Чурапчинского улуса — Колесова Дмитрия Николаевича, Афанасьева Александра Николаевича и Павлова Савелия Семеновича, самовольно оставших Республиканский сборный пункт Военного комиссариата РС (Я).

Федеральный суд по Чурапчинскому улусу, рассмотрев данные уголовные дела, вынес в отношении вышеуказанных призывников обвинительные приговоры, признав их виновными в уклонении от военной службы без законных оснований.

В связи с этим, призывникам и их родителям необходимо знать о том, что за уклонение от призыва в армию предусмотрена уголовная ответственность и в своих действиях строго руководствоваться нормами закона.

Ф.М.БОРИСОВ,
прокурор Чурапчинского улуса,
юрист первого класса.

УЛУУС ОСКУОЛАЛАРЫН

туйгун үөрэнээччилэрэ, бастын спортсменнара, общественниктара тохсунуу 11 күнүгэр П.М.Решетников аатынан народнай театр дьэтигэр үгэскэ кубулуйбут баһылык елкатыгар сырыттылар. Манаа бары нэһилиэктэртэн улуустаабы, республикатаабы конкурстар, олимпиадалар, конференциялар, күрэхтэһиилэр кыайылаахтара, үөрэх туйгуннара барыта 287 ого ыгырыллан улуус баһылыгын Сана Дьыллаабы елкатыгар ыгырыллан чыэстэннилэр.

Үөрүүлээх бырааһынныгы оскуолалар делегацияларын парада аһар. Бары

УЛУУС БАҢЫЛЫТЫН ЕЛКАТЫГАР

оболору, учууталлары, ыалдьыттары үүммүт сана ыһынан эвэрдэлээн улуус дьаһалтатын баһылыга А.А.Шадрин тый этэр. Кини манаа мустубут улуус кэлэр кээскиллэригэр туһаайан билини өй үйэтигэр билии уонна үөрэх курдук суду күүстэринэн сөбүлүүмүт киһиэхэ сана ологу тутарыгар, айарыгар кыах мунура суох бэриллэрин бэлиэтээтэ: "Билиги Чурапчыбытыгар үөрэххэ улахан болгомто ууруллар буолла, элбэх эксперименттэр ытыллаллар, интеллектуальнай эйгэ биллэ кэнээтэ. Ол эһэхэ улахан кыахтары биэрэр. Ону толору туһанан, үөрэн, сайдан, инникигит диэки эрэллээхтик хааман сана ологу оҕорун. Сахабыт сирэ аан дойду таһымыгар культура, искусство эрэ өттүнэн буолбакка, бары эйгэҕэ табыста, өссө да тахсар, сайдар кыахтаах. Республикабыт,

улууспут кэлэр дьылбата эһигиттэн тутулуктаах", — дьээн эттэ. Эбэрдэ тый кэнниттэн Алексей Алексеевич оболорго "2001 сыл бастын үөрэнээччитэ", "2001 сыл бастын общественнига" уонна "2001 сыл бастын спортсмена" анал ааттары туттартаата.

Ааспыт сыл бастынтан бастын үөрэнээччилэрин чыэстиир Сана Дьыллаабы көрдөөх-нардаах представление Сылан орто оскуолатын оболорун, Чурапчы орто оскуолатын алын сүһүөх кылаастарын учууталларын, Чурапчытаабы "Улыбка" уһууаан кырачаан интиллээччилэрин, 600 музыкальнай оскуолатын үөрэнээччилэрин, П.М. Решетников аатынан народнай театр айар коллективин күүстэринэн туруорулуна. Елка тула мустубут оболорго Тымныы Обонньор Хаарчааналыын кириэн эбэрдэ бастынын эттилэр уонна бэйэлэрин бэлэхтирик түгэсттилэр. Ол кэннэ маскарадтар бааллара, бырааһынныкытаабы концерт, уоттаах-күөстээх дискотека буолла.

"2001 СЫЛ БАСТЫН ҮӨРЭНЭЭЧЧИТЭ" ААТЫ ЫЛЛЫЛАР:

Носова Лариса — Амма орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Егорова Марина — Арыылаах орто оскуолатын VIII кылааһын үөрэнээччитэ.

Аммосов Проня — Мугудайдаабы Ивановтар "Баба санаа" авторскай орто оскуолаларын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Захарова Лия — Чурапчы улуустаабы гимназиятын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Антипина Люда — Чурапчы орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Корякин Саша — ЧРОСИО XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Артемов Вани — Одьулууннаабы оскуола-лицей VI кылааһын үөрэнээччитэ.

Платонова Майя — Диринг орто агро-оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Дмитриева Сахая — Алабар орто оскуолатын X кылааһын үөрэнээччитэ.

Захарова Ира — Кытаанахтаабы эстетическай орто оскуола VIII кылааһын үөрэнээччитэ.

"2001 СЫЛ БАСТЫН СПОРТСМЕНА" ААТЫ ЫЛЛЫЛАР:

Кардашевская Алеша — ЧРОСИО X кылааһын үөрэнээччитэ.

Алексеев Паша — Хатылы орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Петров Кеши — ЧРОСИО XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Данилов Степа — ЧРОСИО VIII кылааһын үөрэнээччитэ.

Захаров Станислав — ЧРОСИО VII кылааһын үөрэнээччитэ.

Саввина Санина — ЧРОСИО X кылааһын үөрэнээччитэ.

тэ. Кривошапкин Володя — Чурапчы орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Захаров Дима — Мугудайдаабы Ивановтар "Баба санаа" авторскай орто оскуолаларын үөрэнээччитэ.

Местникова Лена — Чурапчы орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Сивцев Коля — Чурапчы орто оскуолатын X кылааһын үөрэнээччитэ.

"2001 СЫЛ БАСТЫН ОБЩЕСТВЕННИГА" ААТЫ ЫЛЛЫЛАР:

Аржакова Муся — Амма орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Гермогенова Наташа — Соловьев орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Макаров Дима — Сыланг орто оскуолатын X кылааһын үөрэнээччитэ.

Лукин Ньургун — Хадаар орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Ершов Володя — Хатылы орто оскуолатын X кылааһын үөрэнээччитэ.

Михайлова Тая — Чакыр орто оскуолатын IX кылааһын үөрэнээччитэ.

Борисов Степа — Чурапчы улуустаабы гимназиятын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Александров Павел — Толой орто оскуолатын XI кылааһын үөрэнээччитэ.

Гаврильев Терентий — дьэбэ үөрэтти киинин VIII кылааһын үөрэнээччитэ.

Егорова Аня — Бахсы орто оскуолатын VI кылааһын үөрэнээччитэ.

Чурапчы орто оскуолатын алын сүһүөх кылааһын үөрэнээччитэ Маша Пономарева анал дипломунаан наараадаланна.

С.БОРИСОВА.

Хаартыскара: улуус баһылыга А.А.Шадрин сыл бастын үөрэнээччилэригэр анал ааттары туттарар.

Үчүгүзгү киһи туһунан кэпсиким

ҮЛЭНИ ҮРДҮКТҮК ТУТАН

лист сүрүн үлэтин таһынан бөлүөлөк общественнай олобор тутуу киһи буола түспүтү. Бэйэтэ билгин кэпсиринэн, уончаа тийэ араас дуоһунаһы сүгү-көтөбө сылдыбыт. Учаастактаары комсомольскай тэрилтэ секретара, политгитатор, местком председател, дьахтар комитетин баһылыга, баайы уонна инс куруһуогун салайааччыта...

Марианна Крисьяновна — улахан ыл ийэтэ. Улахан орото Вячеслав СГУ студена, кыһа Тая медколледжа үөрэнэр, Миша армияга сулууспалыыр, кыра уола Есей 11 кылаас үөрэнэччигэ. Дьэ, ээ, түбүктэн ордон киһи дьахтар сөбүлүбүтү үлэлэрингэр солбуллубат сүрүннээччи, уус-уран самодетельность көхтөөх кыттааччыга. Марианна Крисьяновна курдук үлэрэ бэриниллээх дьону күлээ-ооннуу кэриэтэ "билиэтэ суох коммунист" дигэн ааттыгыр үгэс баар. Мин маны утараммын этиэхпин баараммын: "Билиэти Марианна Крисьяновна курдук үлэрэ өрө тутар, дьинчакчы сахалыы өйдөөх-санаалаах, сирдээх-майгылаах, көнө сүрэхтээх, сэмэй, үтүөкөн үлэни дьону мантан ыла "дыгнээх саха киһитэ" дигэн ааттыабын, кинилэр халлаанга харбаспахка сиргэ тардыһан, олох уйгун дэлэтэр үтүө-мааны үлэлэрин сыаналаабын, ытыкты, долгуйа кинилэргэ сүгүрүмүөбүм", — дигэн.

Жанна
БАРАШКОВА,
Бахсы,

Хаартыскаа: М.К.
Акимова.

Абааччы махтанар

КҮН-ҮЙ БУОЛЛУЛАР

Мин Попова Мария Михайловна дигэн кырдыабын, 92-с хаарбар үктэним. Уруккута Төлөй нэһилиэгин Калинин аатынан колхозун чилиэнэ этим. Кэргэним Егор Ильич Попова 1942 сыллаахха бос ыйыгар бэбизска тутан сэриигэ барбыта. 1943 сыл тохсунньугар өлбүтүн туһунан "хара суругун" көһөрүүгэ Кэбээйигэ сылдьан туттум. Доруобуйам билингитэ кэмэ, арай көрөрбүнэн мөлтөөтүм, ангар харахпын өссө уонча сыллаарыта эпэрээссийэлээн ылан бырахпыттара, онон бирибинэн ары-ычча сирдэттибим. Кырдыабы киһи киэнэ сырдыгы эрэ борутар. Бэйыл кыһын харахпынан эмискэ ылдыаммын сырдык-харааа икки ардыгар буола түспүтүм, советох көрөрбүтүн мэлэйдэн эрдэбим дигэн бэркэ курутуйбутум. Онно улуустаагы киһи балыһа окулистара врач А.А. Ермолаева уонна бэйлсэр П.Ф. Слепцова суһал ыһырыһынан кэлэн көрбүттэрэ, эмтэ-эбиттэрэ. Онтон: "Харабын эмтээһини истэр эбит, бу икки күн арыычча көнө, онон түргэниик операцияга киирэ орус", — дигэ-биттэрэ. Ити чаппыр күн этэ. Дьэ туран,

мин оһолорбун кытары тизтэл бөбөнөн бээ-тинсээбэ анализ биэрэ, көрдөрүө охсон на-правлениебын ылан куоракка киирбитим. Бэнидизиннык күн балыһаа ылбыттара, сааспынан да кырдыабын уонна советох харадым эбитин учуоттаахтара, враһым "сарсын оһоробут" дигэн иккитэ төхтүрүөн эпэрээссийэлэнним. Балыһаа уонна хо-нука сытан эмтэнэн, онтон тахсан баран ый кэрингэ куоракка сизэнэрбэр сын-на-анан баран, бу соторутаабыта дойдубун булдум. Билингитэ этингэбин, сырдыгы боорутабын. Күн сырдыгыттан матарбатах-тарын, мин курдук аарыма кырдыабы көрөн-истэн, кыһанан эмтэббиттэрин уон-на кэмигэр суһаллык эпэрээссийэ анаан ыһыттарын иһин бары махтал тылла-рын эмниттэрбэр этэбин. Дьоллоох бу-олун, этэнигэ сылдыһа Кэниэ уһабыт, иннэ кылгабыт кырдыабы киһиэхэ даһаны үрүк күн сырдыга олус күндү!

Мария Михайловна ПОПОВА,
Чурапчы сэл.

Абааччы этии киллэрэр

Н. С. СОЛОВЬЕВ ЭТИИНИ ӨЙҮҮБҮН

Дьыл — хонук. 1991 сылыам ыйын 7 күнэ. Хаты-лы нэһилиэгин олохтоохто-рун уонсай муннаба. Бэ-бизска — Таатта үрбүн Чурапчы күөлүгэр түһэр-түһэрбэт туһунан болпу-ос. Хоруй хаһыллар сирэ Хатылы сирэ, ону нэһилиэк олохтоохторун эрэ көнүлүрүнэн оһолуулох-таах. Онон саамай быһаарылаах муннах. Мөккүөр бөсөтө, хай-дыһымы кытаанаба. Саха-лыы эттэххэ, "уолуктаһан" баран оһордубут. Дьэ, онно Н.С.Соловьев ыллыктаах тыла өһө абыраан турар. Кырдыабыс туран манньк эпиптэ ээ.

— Сэттэ тыһыынча киһилээх Чурапчы сэл-эниэтэ уута суох издэйдэ. Онно оһороллор эбэт биһиги убайдарбыт-быра-аттарбыт, эдьийдэрбит-балыстарбыт... Төбө киһи-лэр доруобуйаларын умун-нугут, бэйэбит эрэ инниги-тин көрүнүгүтэ?..

Бары ытыктыыр киһи-лэрин этигин истэн, күүрэн оһорор дьон налыс-гынылар. Ону туһанан мин:

— "Чурапчыга түһэр хо-руу сириг көнүлүүргэ" — дигэннэр уунун эрэ, — дигэ-нин. Онуоха дьон иһитэ адаарыс тынна. Итинник саһаламмыта Чурапчы кувалын Таатта үрбэр хо-лоһуун үлэтэ. Петр Петро-вич Макаров кыра бы-райыактыыр тэрилтэ тэрий-эн бырайыагы оһорбута. Онон бу аарыма үлэрэ ха-нааба туһунан идеяны уклут П.Т.Аржаков уонна ону килэ хаһан туруорсубут

Д.П.Лазарев кытары кэ-кэлэ Н.С.Соловьев уонна П.П.Макаров ааттара кыһыл көмүс буукубалары-нан суруллуох тустаах. Он-чолорго райсовет исполко-мун председателинэн үлэ-лин оһорбут киһи сыанабы-лым итинник.

Николай Саввич Чура-чы эбэ дьылбатын туһунан хаһыат нөнүө этиилэрин өйүүбүн. Харыылаах шлюз-регуляторун алды-атар албас буолуо, саһаны тутар сыанан аһа суоҕа. Интернат-оскуола томтору-гар куттал суоһабытын ту-оратарга атын ньыманы көрдүүххэ баара. "Куу-рунса биһытын бүлээһин хайаан да биһыл санын олоххо киирдэбинэ табыл-лар. Өлүөнэ уута Чурапчы-ны аһа туруо буоллаба. Улуу Сыйыс биһытын эмиз сөргүтэр сөп", — дигэн эти-илэр саамай сөптөөхтөр уонна кэмигэр туруорулун-нурар.

Өлүөнэ уута таһыста. Сөп, дьэ, таһыста. Ол эрэ-ри хайдах тынан ону-муну туруу көдүүстээхтик туһанабыт? Улуус салалта-та уонна бүтүүн нэһили-эниэтэ биригэ толкуйдаан, тобулан таһаардахтарына эрэ, бука, кыһаллара бу-олуо. Миллиарда чугаһыыр харчынан ууну аһалан ба-ран сатаан туһанымы бу-луу улахан буруйга тэннээх буолуо. Кырдыабыс киһи биһытынан, сороһор киһигиз да биһымы ки-рэр ээ. Бэйыл күһүн Амма-ны көрдүм. Уута киһини со-тотун ортотунан нэһинчэ буолбут. Өлүөнэттэн тахсы-быт турбаба балпат уу. Ам-

маттан ууну ылбыт буол-лар, төрүт кураанахтаан мэлэтар эбилиит. Ханайда-атахха даһаны Мил-даһаабы, Мырыла аһыла-рынан бачыһыканан туору-оһа сөп буолуо эбит. Кырдыгы эттэххэ, Амма варианын утарсааччылар-тан биридэстэрэ мин этим. Аммабын быһаабыт эбили-тин дуу? Киһигиһин дуу? Амма харчаччы хатыа этэ. Кылгас өйдөөхтөр ону өйдөөбөтөхтөрө, онтон хо-моһобун. Киһи бэйэтэ ыһын иһинэн толкуйдуур буоллаба. 1988 сыл атырды-ах ыйыгар, мөккүөр үгэни-эн турдабына, "Кыым" хаһыакка "Сыһытарбатар-быт ханнык" дигэн айдаан-наах ыстатыһаны суруйбу-тум. Бу ыстатыһа мин инни-кибитин, аныгылыы эттэх-хэ, карьераны тохтоппута. Онно сахалартан аан баста-кынан республика киһи хаһыатыгар "Кыымга" Чу-рапчыга Өлүөнэттэн ууну бырахтарып туһунан бол-пуруос көтөхкүтүм. Дьэ, ол күүнүттэн 13 сыл буолан баран, М.Е.Николаев өнөтүөн Өлүөнэ уута Хай-ахсыкка кэллэ. Амма ба-рахсан этэнигэ устан дьэрэ-лийэ сыттаба.

Николай Саввич сааһын тухары дойдутун туһугар ылдыбыт, оһону иһити-тэн, нэһилиэстибэни үйэти-тииттэн саһалаан уу болпу-руолун көтөбөн кэлбит Чу-рапчы ытык киһитинэн бу-олар. Киһи этиилэрэ барыта олус сыаналаахтар, ылла-һыннаахтар. Улууһугар үтүөтэ-өһөтө сүдү. Бэйыл 90 саһын туолуоҕа, ону улуус таһымынан бэлиттэх-хэ баара.

Максим СИБИРЯКОВ,
Соловьев нэһилиэгин
бачуоттаах гражданина.

Киһи уонна дьылба

МУҢАТЫЙЫ

Бу өрдөөгүтэ буолбут түбэлтэ. 1975 сыллаахха са-ас биһиги бөлүөлөкпитигэр Улуу Кыайы 30 сыллаах үбүлүүнүнэн сэрии толоо-нугар охтубуттар сырдык кэриэстэригэр анаан нэһилиэк дьыно-сэргэтэ партиянай тэрилтэ уонна сельсовет исполкомун көбүлээһиннэринэн пама-тыннык туруорбуттара. Па-матыннык аһыллыта ыам ыйын 9 күнүгэр буол-бута, киһи бөбө кэлбитэ: ос-куола оһолоро, ыччаттар, сэрии кыттылаахтара, фронтовики, тыылга үлэ-лээбиттэр. Олор истэригэр Гаврил Петрович Николаев баара. Киһи колхозка су-отчут этэ, учуутал үөрэх-тэбин, сэрии иннинэ педу-чилищени бүтэрбитин оч-чолорго төрүт билбэт эти-бит. Бу сулуумах, кэргэнэ да, оһото да суох, онуоха эһи сүрдээх тоһуруун, дьону кытары бодоруспат, бодо-руһа да сатаабат, эр киһи буолан улаханньк булаа-быта да биллибэт киһи этэ. Бэйэгэ бэйтигэр сылдыра, үгүс саһата-ингэ суох үлэ-лиирэ, чугас аймактар-даһын соһо билбэт эти-бит.

Кизэтин кулуупка ми-тин уонна фронтовики чизэстээһин ыһыллыбыта, онтон бырааһынныктаабы концерт кэниэтэн эдэр ы-чат үтүкүтэ, маассабай

сонньуулар буолбуттара. Гаврил Петрович биригэ оһолор ыла Кыайы күнүн бырааһынныгыт бэлэти-ир оһуолларыгар биһиги-ни ыһырыттара. Аһаан ба-ран сынныаланга эр дьон террасага тахсан салгын сии, оргуу кэпсэтэ-кэпсэтэ табахтыы оһорбуппут. Га-врил Петрович арғыый үк-тэни дьыттан тахсан кэлби-тэ уонна мин аттыбар кэлэн оһорунан кэбистэ. Киһи та-бахтаабат да, арыгыны да испэт этэ. Дьэ, оһорбохто-он, ону-маны кэпсэллэхтэн баран:

— Кэпсээ, мин туслуан биэр эмэ тылы суруйуок дуу? — дигэн ыйытта. Мин ту-гу да өйдөөбөккө: "Ол туох туһунан?" — дигэн төттөрү ыйытар киһи буоллум.

— Дьэ, доһор, мин та-быллыбатах олохтоох киһибин, — дигэбитэ Гаврил Петрович. — Мин сэрии аһа иннинэ педучилищени бүтэрбитим, учуутал идэтин ылбытым. 1941 сыллаахха бэбизска тутан, армияга ба-ран иһимин күрэн хаал-бытым уонна хас да сыл бу-олар баран тутуллубутум, хаайыһа сылдыбытым. Онтон кэлэн баран колхоз-ка үлэлэбим. Дезертири, хаайылаабы дьон сөбү-лүөхтэрэ суоҕа дьаммин киһи да кытары чугаһаспа, бодоруспат этим. Олох хойутаан, балаһа

сааһыран бараммын биэр эмиз байам курдук сулуумах дьахтары кэргэн ыла сылдыбытым, оһоломмо-тохпун, кэргэним өлбүтэ. Бу бүгүн пааматынныгы көрөн баран олус уһадыт-дым. Сэригэ баран өлбүт дьон ааттара үчүгэй байы-ытык суруллан турар, ити барыла мин бэркэ билэр дьонум, сорохторун кыта-ры биригэ үөскэбим. Дьон-сэргэ өрүүтүн көрө сылдыахтара, "Манньк дьоммут биһиги дьоллоох-эйлээх олохтуп туһугар ты-ыннарын толук уурбутта-ра", — дигэн кэриэстин сы-лдыахтара. Сорохторо оһолоохтор-уруулаахтар. Арай мин эрэ... Бу кэриэтин сэриигэ баран өлбүтүм бу-оллар... "Манньк киһи баар буола сылдыбыт" дигэн кэ-нээскэ ычат билэ этэ. Микэ кэниибэр хааларым, киһи буолан олох оһоро сылдыбыт бэлэим дигэн ту-гум да суох, өлүм да бүтүм... Онон этиэм этэ: "Эһиги уонна кэпээскэ эдэр ычат быстах санааба киирэн бизримэн, үйэбит тухары кэмсинэ сылдыар-тын оһостуман, мин оһор-бут сыһабын хатылааман дигэн көрдөһөбүн..." Киз-сээ, онон, баһар, хойут тугу эмит суруйдаһкына, мин ааптын онуку киһи баара дигэн ааттаар, — дигэтибэтэ эбэн уонна ыһыллан тахсы-быт хараһын уутун оргуу сөттүбүтэ.

Иннокентий
КАПРИНОВ,
Болтоно.

САНАА СИТИМЭ

МУНХА ТУҢУНАН

"Саха сирэ" хаһыакка М.Афанасьев "Күһүнү киһи... түбүктэрэ" диэн ыс-татыйатын ааһан баран, бэйэм санааларбын суруй-арга сананым.

Норуоту көмүс хаты-рыктаабынан күндүлүүргэ эбэлэрдээхпит. Биһиги Одьулуунга оннук үөлүктээн биридэстэрэ Алаас Эбэ буолар. Бу күөлү өссө мин начальнай кыла-аска үөрэнэр эрдэхпинэ Е.С.Николаев председате-ли олорон Хонду уутун быһытатан, ханаал хаста-ран алааска уу куттаран үөскэппитэ. Онтон ыла-та түөрт уонча сыл устата ба-лыктаан, кустаан, андылаан күөл быйаһыттан туһанан кэлибит.

Олох сокуонунан хырдыабастар туораан илэллэр. Ол сизиринэн, күһүнү мунханы тэрийи-н орто саастаах көлүөнэ-э хаалла. Мин тус бэйэм Ала-ас Эбэ, Хараандыйа-а күһүнү мунхалааһыны хас да сыл күүһүм, кыабым тийэрзинэн тэрийи-н кэл-лим. Арай бу ааспыт сыл күһүнүгэр хомолтолоох би-риннинэнэн мунха-а сымдыбатым, дьөрү сыыр да үрдүттэн өнөйөн

көрбөтүм.

Күһүнүгү балыктааһын... Бу сахалар аҕыс ыйдаах кыһыны туоруурбутугар идэһэ-э эбэн саппаас аһылык мунһунар бири-сүрүн суолталаах үтүө үгэс-пит буолар. Билигин кэмиз-ас-танас ырааһа, ол суолта-та өссө үрдээтэ. Ким бары-та балыкка тиһинэр бабалаах. Балыгы түнэти-н да бири оннук олус эппиэт-тээх түгөн. Манна эрдэттэн уолсай бэрээдэги олохтуур туһуттан комиссия чуолкай үлэтэ ирдэнэр. Уолсай мунханы күөл үрдүнэн би-ри киһи сүрүннүөхтээх. Ба-ры мунхалаахтар ол киһи тула түмсөн комиссия тэри-нэн үлэллээхтээхтэр. Урук-куттан олохтоммут үгэс.

Мин ааспыт сылларга тэрийэрбэр мунха буолуон бири хонук иннинэ туонала-ры үктээн бэлэмниир эти-бит. Кимнээх биригээдэлэ-рэ ханнык туона-а түһэрэ быһаарыллара. Нөнүө сар-сыарда ол аһамыт туона-

ларынан түһэллэр. Үлэ төһө кудурхайдык мөккүрө-сүөх барар да, түмүгэ эмиз оннук буолар. Үгүс сыллар усталарыгар-манньык уолсай мунха буол-ла ини буолбата ини. Хаһан да иһигэри-тэ тардыспыт, ум-сарыта аһыспыт баарын өйдөөбөппүн. Сүүһүнэн киһи мустан айдаана, аамайа суох үлэстэн иһин тууурдаах барара.

Быйылгы мунха буол-лабына тэрээһинэ кыайтар-батах. Сарсыарда кэлэн хайа биригээдэ ханан түһэрин быһаарсыы, сага туона үктээһин буолбут. Айдаарсыы... Ити барыта таайан, үлэ хаамыһын бы-таардыбыт. Иккиннинэн-арыгы. Булт кэмгэр олус иһин туох үгүсүгэ тирдиз буоллаһай, төһө да бы-рааһынньык курдук санаа-быт иһин, толоос быһыы. Бу билиги сирбит, бэйэбит дойдубут дии санаатарбыт да, бэйэбит эрэ хаһаайы-нарбыт диэн, туораттан

кэлбит ыалдьыттары мээ-нэн көрүү, туора сэдһыйы-курдук буолбут.

Нэһилиэтим дьонно, болбойон, толкуйдаан көрүөбүн. Улахан түмсүүлэргэ, аныгы үйгэ-ыраахтан-чугастан кэлэр ыалдьыттары умнуубун, сахалыы ыалдьыттымах бу-олуобун. Өссө эбэн эттэх-кэ, күһүнүгү мунха кэмгэр улуус үрдүнэн уолсай бэрэ-эдэги олохтоохха. Ол эбэ-тэр арыгы атыһын быстах кэмиз тохтоотуохха сөл этэ. Оччобуна эрэ дьин сахалыы үгэс тутуһуллан, бултаммыт балыгы тэһиз үлэстэн си-тиһиллээтэ. Ити чавылхай туоһутунан Чурапчы Эбэтэ быйыл хаһан да өтөр-наар сизэллэтэбин сизэтэн, тыһынчанан киһи мустан, бары матыспакка балыкка тиһинэн, дьон барахсан үөрбүттэрин-көппүттэрин иһиттибит.

Түмүкпэр, кэлэр сыл-ларга күһүнү маассабай мунханы дьин сахалыы, өбүгэлэрбит үгэстэринэн үрдүк тэрээһиннээхтик тэ-рийэр буоларга бабарабын.

К. СЕДАЛИЦЕВ,
нэһилиэк охотоведа.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ

Күндүтүк саныыр эдьийбитин, эбэбитин, үлэ вете-ранын, хоту көһөрүлүү кыттылаабын, Чурапчы сэл-изиннээтин олохтообун. МОНАСТЫРЕВА Зинаида Мак-симовна 70 сааскын туолбут дьолун-мааны күнүнүн ис сүрэхпититтэн эбэрдэлиибит!

Талталлаах киһибиһигэр чэгиэн-чэбдик доруобуй-аны, сир үрдүгэр баар бары кэрэни, сырдыгы, дьолу-сор-гуну, дьонун-сэргэн, сизиннэриг талталларыгар цугут-танан, барыбытыгар өйөбүл-тирэх буолан өссө да үлүннүк олохторго бабарабыт. Санаан саппаырба-тын, дууһан туоххаһыбатын, алаһа дьизн сылааһа, миннигэс аһын барыбытын үгүс, ыгыра туруохтун. Дьолуннаах сүбэн-амаһа, олобу талтыгыра, үлэни сыа-калыгыра, дьону-сэргэни ыттыктыгыра үөрэппитин, иһин талталын иһин бары махталбытын тирдэбит.

Эбэрдэни кытта уолун, кийиниг, сизиннэрин.

Талталлаах балтыбытын, саамай истиг киһи-бин, эдьийбитин, Чурапчы сэлизиннээтин олохтообун. Марфа Ивановна СПИРИДОНОВАНЫ бу үүмүт Дьөлөгөй сылыгар 50 сааскын толтоочу туолбуккунан истигин эбэрдэлиибит!

ИЛИН ЭНЭР УЛУУСТАРГА ЫТЫЛЛАР "СУҢУМ-2002" МОДЕЛЬЕРДАР КОНКУРСТАРЫН БАЛАҢЫАННЬАТА

Тэрийээчилэр: Чурапчы улуунун култура-ба управлениета, "Ай" народнай студия.

Сыла-соруга: айар талааннаах художник-модельердары өйөөһүн, эдэр талааннары, сага ааттары ыйыы, опыт атаһымы.

Усулуобуйата:

● Конкурса 40-гар дьэри саастаах Илин энэр луустарга олохтор, үлэлиир, үөрэнэр художник-модельердар, студиялар, биридиннээн дьон кытталлар
● Кыттааччы 500 солк. усунуос төлүүр
● Кыттааччы моделлары көрдөрөргө манекенщицаны, парикмахеры, стилист-визажисты, фонограмманы илдьэ кэлэр

● Хас биридин модельга эскиз ирдэнэр

● Кэлэр-барар проеэтарын улуустар уйуналлар

Ирлэбилэр: конкурэ 5 түһүмэтинэн ытыллар:

● Сахалыы национальнай тагас

● Оскуола-а кэтиллэр тагас

● Концертнай (ырыа, үнүү, конференсыс уо.д.а.)

● Кизһээнги тагас

Хас биридин түһүмэххэ 5-6 модельанан кыттыахха сөл.

Конкурс олунньу 14 күнүгэр Чурапчытаагы П.М. Решетников аатынан народнай театрга ытыллар.

10 чаастан — кыттааччылары регистрациялаһын

14 чаастан — моделлары көрүү

Наһараадалааһын:

● Гран-при

● 1, 2, 3 степеннээх лауреаттар

● 1, 2, 3 степеннээх дипломаннар

● Көрүнтэринэн анал номинациялар

● Көрөөччү биһирэбилгэр, тагас эскиһигэр анал бириинстэр

Сайаапкалары олунньу 10 күнүгэр дьэри Чурапчы улуунун култура-ба управлениетын информационнай-методическай киһинигэр түһэрэбит. Билсэр телефон: 8 (251) 41-317.

ВНИМАНИЮ АБИТУРИЕНТОВ 2002 ГОДА!

Чурапчинский УОВД приглашает выпускников школ, желающих получить высшее юридическое образование и работать в органах внутренних дел МВД, на поступление в Якутский филиал Дальневосточного юридического института МВД РФ (на очную форму обучения).

На обучение принимаются лица, имеющие среднее (полное) общее образование, выпускники школ. Годные по состоянию здоровья к службе.

Срок обучения: 5 лет. Обучаетесь очно 2 года, после 2-х лет обучения получаете диплом среднего специального юридического образования, получаете специальное офицерское звание: "лейтенант милиции", последние 3 года обучаетесь заочно, работая в офицерских должностях по месту направления в учебу.

Работая в органах внутренних дел, Вы пользуетесь льготным исчислением выслуги лет: 1 год службы за 1,5 года службы, через 12 лет службы вы — пенсионер МВД.

Пользуетесь 50% льготой по оплате жилой площади в домах государственного и муниципального жилищного фонда всех коммунальных услуг (электроэнергия, газ, отопление, водоснабжение и др.), а также на пользование телефоном. Сотрудники ОВД, члены их семей имеют законное право на бесплатное медицинское обслуживание в лечебно-профилактических учреждениях, имеют право на санаторно-курортное лечение или оздоровительный отдых в санаториях, домах отдыха — компенсации средней стоимости путевки, а жене (мужу) и несовершеннолетним детям — компенсация в размере 50% ее стоимости.

Обучение в Якутский филиал Дальневосточного юридического института МВД РФ ведется силами профессорско-преподавательского состава МВД, с привлечением ведущих специалистов, имеющих соответствующую аттестацию.

Вы получаете качественное высшее профессиональное образование.

В нашем отделе с успехом, активно и продуктивно работают сотрудники, успешно окончившие данный институт, на разных высоких должностях: начальник штаба, майор милиции Башева Г.К., начальник криминальной милиции, ст. лейтенант милиции Слепов А.В., ст. о/у ОУР лейтенант милиции Стручков А.А. и другие.

С успехом обучаются на заочных отделениях начальник ОДУУМ и ПДН, капитан милиции Ефимова Е.М., инспектора ПДН ст. лейтенант милиции Чичигинарова Л.С., Софронова Л.А., ст. инспектор ДПС, лейтенант милиции Иванова О.А., милиционеры охранно-конвойной службы старшина милиции Евграфов Д.Н., прапорщик милиции Монастырев П.Е. и другие.

Прием документов: в отдел по кадровой и воспитательной работе Чурапчинского УОВД с января по февраль 2002 года.

Вступительные экзамены:

1. История Отечества (письменно).
2. Русский язык и литература (письменно).
3. Основы Конституции РФ (письменно).
4. Нормативы по физической подготовке.

Подробно с порядком приема документов, условиями обучения и другими вопросами можете ознакомиться в отделе по кадровой и воспитательной работе Чурапчинского УОВД, раб. тел. 41-776.

Юридический адрес: с. Чурапча, ул. Октябрьская, 20.

Чурапчинский УОВД.

БИЛЛЭРИИ

СР Правительствотын 2000 с. муус устар 8 күнүнээби 202 №-дээх уураагар олохуран 2002 сылтан республика-а нэһилиннээ-э өнөнү онорууга сана жилиннээ-а комму-нальнай нормативтар олоххо кириэллэринэн, социальнай чэпчэтиилэринэн туһанааччылар тохсуньу ыйы иһинэн олохтор сиргитинэн нэһиликтэр дьаһалталарыгар свертка-ны бараргыт булгуччулаах. Онно ирдэнэллэр докумуоннар манньктар:

1. Бары категория инбэлинтэргэ — пенсионнай даста-бырыанна, ВТЭК ыспыраапката.
2. Сэри ветераннарыгар, огдооболоругар, тыыл, үлэ-ветераннарыгар, хоту көһөрүлүү кыттылаахтарыгар уо.д.а. — чэпчэтинэн туһанар дастабырыанна, паспорт.

Свертканы ыйылыбыт болдьоххо барбатах чэпчэтин-нэн туһанааччылар 2002 сыллаагы өнөлөрө оноһуллуба-тын сэртэбит.

Улуустаагы дьэ-э кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениета.

МАХТАНАБЫТ

Мин ааспыт сыл бэс ыйыгар эмискэ өйбүн сүтэрэн улаханньык ыалдьытым. Оболорум Чыаппара участковой балыһатын араһын Пестрякова Зинаида Семеновна ыгыраннар, кэлэн көрөөт тута таба диагноһы туруоран эмтээһини сабалаабыта. Улуус кииниттэн врачтар Л.Н. Оконешикова, А.И. Коркин кэлэннэр көрөн-иһэн, сүбэлээн-амалаан барбытара.

Күн сирин сырдыгын көрөргө иккистэн төнүннэрбит күндү дьоммор: фельдшердэр Копырина В.Н., Карпова Е.Д., врачтар Пестрякова З.С., Оконешикова Л.Н. уонна оболорбор махтанабын.

Барытыгыгар дьолу-соргуну, кытаанах доруобуйаны, өссө да үгүс дьон махталын ыла турарыгыгар бабарабын.

БЕЛЯЕВА Ксения Исаевна.

Чыаппара бөһ.

Программа передач ТВ с 14 января по 20 января

Понедельник, 14 января

1-я программа Канал ОРТ
06.00 "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви".
10.10 "Торговцы счастья". Дело 2001 года. Документальный детектив.
10.40 Поле чудес.
11.35 "Непутевые заметки" с Дм. Крыловым.
11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 40 лет шутя. КВН. Фрагменты биографии.
13.00 "Ералаш".
13.15 Комедия "Китайский тарантас".
15.00 Новости.
15.15 Фильм "Повелитель бури".
16.50 "Ералаш".
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.30 "С легким паром!".
19.00 Жди меня.
20.00 "Кто хочет стать миллионером?" Теленгра.
21.00 Время.
21.40 "Граница. Таежный роман". 1-я серия.
22.45 Независимое расследование.
23.30 Ночное "Время".
23.50 "На футболе" с Виктором Гусевым.
00.20 "Ночная смена" Дмитрия Диброва. До 01.30

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Открытая тамбона".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.05 "Два рояля".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".
12.15 "Как лиса волка судила".
12.30 МОЯ СЕМЬЯ.
13.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.20 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Пиф-паф ой-ой-ой".
17.45 Программа передач.
17.50 Один день Суорна Омоллона.
18.20 "Бутнич герой" салгыпта (Майа-ТВ).
18.40 "Садовая мозаика". 1-я передача.
19.10 "Субзизин холбоо". Аларас эфир.
19.50 Реклама.
20.00 ВЕСТИ.
20.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
20.55 Телеэсэрнал "Нина. Расплата за любовь".
22.00 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Короткая программа.
23.00 ВЕСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Короткая программа.
00.10 Фильм "Польская красавица" (США). 1997г.
02.00 Прогноз погоды.
3-я программа Канал РТР
09.15 "Как обезьяны обедали".
09.25 Комедия "Шуб-баба Люба". До 11.00

Вторник, 15 января
1-я программа Канал ОРТ
06.00 "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Жди меня".
10.10 "С легким паром!".
10.45 "Кто хочет стать миллионером?" Теленгра.
11.35 "Непутевые заметки" с Дм. Крыловым.
11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 Независимое расследование.
12.55 Русский экстрим.
13.20 Фильм "Двенадцать стульев". 1-я серия.
14.35 Дисней-клуб: "Ложимин".
15.00 Новости.
15.15 Что да как.
15.35 Царь горы.
16.00 "Граница. Таежный

роман". 1-я серия.
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.30 Смехопанорама.
19.05 "Земля любви".
20.05 "Слабое звено".
21.00 Время.
21.40 "Граница. Таежный роман". 2-я серия.
22.45 Как это было. Первый десант на БАМ, 1974 год.
23.30 Ночное "Время".
00.00 "Цивилизация". Эгмунд Фрейд.
00.30 "Ночная смена" Дмитрия Диброва. До 02.50

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Дежурная часть".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Приключенческий фильм "Эмиссар царя" (Италия).
10.05 "Два рояля".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".
12.15 "Как лиса волка судила".
12.30 МОЯ СЕМЬЯ.
13.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.20 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Пиф-паф ой-ой-ой".
17.45 Программа передач.
17.50 Один день Суорна Омоллона.
18.20 "Бутнич герой" салгыпта (Майа-ТВ).
18.40 "Садовая мозаика". 1-я передача.
19.10 "Субзизин холбоо". Аларас эфир.
19.50 Реклама.
20.00 ВЕСТИ.
20.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
20.55 Телеэсэрнал "Нина. Расплата за любовь".
22.00 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Короткая программа.
23.00 ВЕСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Короткая программа.
00.10 Фильм "Польская красавица" (США). 1997г.
02.00 Прогноз погоды.
3-я программа Канал РТР
09.15 "Как обезьяны обедали".
09.25 Комедия "Шуб-баба Люба". До 11.00

Среда, 16 января
1-я программа Канал ОРТ
06.00 "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви".
10.10 Смехопанорама.
10.45 "Слабое звено".
11.35 "Непутевые заметки" с Дм. Крыловым.
11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 Как это было. Первый десант на БАМ, 1974 год.
12.55 "Серебряный шар".
13.45 "Двенадцать стульев". 2-я серия.
15.00 Новости.
15.15 Семь бед - один ответ.
15.35 Звездный час.
16.00 "Граница. Таежный роман". 2-я серия.
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.30 Кумиры. Испытание славы.
19.00 "Земля любви".
19.55 "Последний герой".
20.00 "Романтики и прагматики".
21.00 Время.
21.35 "Граница. Таежный роман". 3-я серия.
22.40 Человек и закон.
23.30 Ночное "Время".

00.00 Формула власти. Президент Казахстана.
00.30 "Ночная смена" Дмитрия Диброва. До 02.50

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Осторожно, обаяшки".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.05 "Два рояля".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".
12.15 "Как старик наседкой был".
12.30 МОЯ СЕМЬЯ.
13.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.20 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Крошка Енот".
17.45 Программа передач.
17.50 Вычат ТелеКанала.
18.15 Тыя сира.
18.45 "ТВ-Спорт". Бал чемпионков.
19.10 Розыгрыш городской выборной лотереи. Прямой эфир.
19.50 Реклама.
20.00 ВЕСТИ.
20.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
20.55 Телеэсэрнал "Нина. Расплата за любовь".
22.00 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Мужчины. Короткая программа.
23.00 ВЕСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Мужчины. Короткая программа.
00.20 Фильм "Разоблачение".
02.15 Прогноз погоды. До 02.18

3-я программа Канал РТР
09.15 "Как обезьяны обедали".
09.25 Комедия "Шуб-баба Люба". До 11.00

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Открытая тамбона".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.10 "Новая Старая квартира".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".

06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Открытая тамбона".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.05 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".
12.15 "Бобик в гостях у Барбоса".
12.30 МОЯ СЕМЬЯ.
13.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.20 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Музыка - это моя жизнь". Ю. Ухолова.
18.30 Здоровый образ жизни.
18.50 Служба 02.
19.00 Молодежный ТелеКанал.
19.25 Экономика и жизнь.
19.50 Реклама.
20.00 ВЕСТИ.
20.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
20.55 Телеэсэрнал "Нина. Расплата за любовь".
22.00 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Произвольная программа.
23.00 ВЕСТИ.
23.15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
23.25 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Пары. Произвольная программа.
00.20 Фильм "Небо в алмазах". 1999г.
02.10 Прогноз погоды. До 02.13

3-я программа Канал РТР
09.15 "Как обезьяны обедали".
09.25 Комедия "Шуб-баба Люба". До 11.00

Пятница, 18 января
1-я программа Канал ОРТ
06.00 "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Земля любви".
10.10 "Сам с усами".
10.45 "Слабое звено".
11.35 "Непутевые заметки" с Дм. Крыловым.
11.50 Библиомания.
12.00 Новости.
12.15 Формула власти.
12.55 "Серебряный шар".
13.45 "Двенадцать стульев". 4-я серия.
15.00 Новости.
15.15 "Все псы попадают в рай".
15.40 Семь бед - один ответ.
16.00 "Граница. Таежный роман". 4-я серия.
17.00 Большая стирка.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Однако.
18.30 "Сам с усами".
19.05 "Земля любви".
20.05 "Слабое звено".
21.00 Время.
21.35 "Граница. Таежный роман". 4-я серия.
22.40 Лучшие танцоры мира на ОРТ.
23.30 Ночное "Время".
00.00 Русский экстрим.
00.30 "Ночная смена" Дмитрия Диброва. До 02.50

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Тысяча и один день".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.10 "Новая Старая квартира".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".

2-я программа Канал РТР
05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА.
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15 "Селеста, всегда Селеста".
06.45 "Православный календарь".
07.15 "Телепузики".
07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ.
08.15 "Национальный доход".
08.20 "Тысяча и один день".
08.35 "Экспертиза РТР".
09.15 Фильм "Эмиссар царя".
10.10 "Новая Старая квартира".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара".

12.15 "Хитрая ворона". "Загадка".
Мультифильм.
12.30 МОЯ СЕМЬЯ.
13.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Крылья любви".
15.20 "Дикий ангел".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "Планета КВН".
18.00 Программа передач.
18.05 Дальний Восток.
18.35 "Лик". Свет далекой звезды.
19.05 Геван.
19.25 "Достоверно". Прямой эфир.
19.50 Реклама.
20.00 ВЕСТИ.
20.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
20.55 Телеэсэрнал "Нина. Расплата за любовь".
22.00 Комедийный боевик "9 ярд" (США). 1999г.
00.00 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Танцы. Оригинальный танец.
00.55 "Панорама кино с Валерием Тодоровским".
01.45 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА.
02.40 Прогноз погоды. До 02.43

Суббота, 19 января
1-я программа Канал ОРТ
06.55 Анастасия Вертинская и Игорь Костомаров в фильме "Михаил Козаков".
08.00 Новости.
08.10 Мультисеанс: "Остров ошибок".
08.35 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
08.50 КОАП.
09.15 "Играй, гармонь любимая!".
09.50 Библиомания.
10.00 Новости.
10.10 Смехопанорама.
10.45 Смак.
11.05 40 лет шутя. КВН.
12.00 В мире животных.
12.40 Здоровье.
13.20 "Серебряный шар". Федор Раскольников. Ведущий В. Вульф.
14.00 Документальный детектив. "Разгром Бауманской группировки. Дело 2001 года".
14.35 "Черный плащ".
15.00 Новости.
15.10 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Спортивные танцы. Произвольная программа.
16.45 "Без лица". Спецрепортаж.
17.00 Михаил Евдокимов собирает друзей.
18.00 Вечерние новости.
18.15 Михаил Евдокимов собирает друзей. (Продолжение).
18.50 "Кто хочет стать миллионером?" Теленгра.
19.55 "Последний герой".
21.00 "Жертвоприношение".
21.30 Боевик "Вирс".
23.20 Фильм "Общество мертвых поэтов".

2-я программа Канал РТР
06.40 "Диалоги о рыбалке".
07.05 Приключенческий художественный фильм "Повелитель зверей".
07.55 Прогноз погоды.
08.00 "Пала, мама, я - спортсменка".
08.45 "Телепузики".
09.10 "Золотой ключ".
09.30 "Здоровье и жизнь".
10.00 "Почта РТР".
10.35 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!".
11.10 "Сто к одному". Теленгра.
12.00 Ток-шоу Татьяны Вадановой "Рядом с тобой".
12.55 Детективный сериал "Тайный агент" (США).
14.00 ВЕСТИ.
14.20 Фильм "Человек родился".
15.00 Программа передач.
15.45 "Скарлана".
16.35 "Геван". ебуг угастарин сергунтан...
17.00 Фильм-детям.

17.20 ДТРА "Полярная звезда".
Путь к здоровью.
17.45 Правовой канал.
18.15 Будни столицы.
18.45 "Бастынг бора саага".
19.15 "Лена-ТВ". Реклама и поздравления.
20.00 ВЕСТИ.
20.25 ЗЕРКАЛО.
21.00 НОВОГОДНИЙ ГОЛУБОЙ ОГОНЕК НА ШАБОЛОВКЕ.
23.50 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Женщины. Короткая программа.
01.05 Баскетбол. Чемпионат России. Суперлига. ЦСКА - "Урал-Грейт" (Пермь). Прямая трансляция из УСК ЦСКА.
03.00 Прогноз погоды. До 03.03

3-я программа Канал РТР
16.00 Биатлон. Кубок мира. Спринт. Мужчины. 10 км. Трансляция из Рупольдинга (Германия).
18.00 МОЯ СЕМЬЯ.
18.55 "АНШЛАГ". До 20.00

Воскресенье, 20 января
1-я программа Канал ОРТ
06.50 Фильм Михаила Козакова "Безымянная звезда". 2-я серия.
08.00 Новости.
08.20 "Служу Родине".
08.50 "Детские дружки".
09.15 Утренняя звезда.
10.00 Библиомания.
10.10 "Непутевые заметки" с Дм. Крыловым.
10.30 Пока все дома.
11.05 Спасатели. Экстренный вызов.
11.35 Клуб путешественников.
12.15 Пола Колонбо отдыхает... Детектив "Тайны отца Дулинга".
13.10 "Ералаш".
13.20 "Сам с усами".
13.50 Умницы и умники.
14.15 Соколенко Кремля.
14.35 "Черный плащ".
15.00 Новости.
15.10 Приключенческий фильм "Забудьте слово смерти".
16.35 Кумиры. Испытание славы.
17.05 "Секреты Парка Юрского периода".
18.00 Вечерние новости.
18.20 "Жизнь моя - моя любовь". Концерт Софии Ротару в Кремле.
20.10 Боевик "Человек в железной маске".
22.30 Времена.
23.45 "Линия кино". Владимир Ильин в фильме Владимира Хотиненко "Рой".

2-я программа Канал РТР
06.50 Фильм "Двойной дракон" (США) 1994г.
08.20 Прогноз погоды.
08.25 "Телепузики".
08.50 РУССКОЕ ЛОТО.
09.40 Всероссийская лотерея.
10.20 Тунук.
10.45 Переменка.
11.05 Студия "Сергейя". Тележурнал.
11.25 "Саргалзах уоттара" литературный биатлон.
12.20 "Дорубуйа".
12.40 Программа Корпункта НВК "Саха" в Москве.
13.10 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ.
15.25 "Вокруг света".
16.30 "Астерикс в Британии".
17.50 "Комиссар Рекс".
18.50 "АНШЛАГ".
20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
20.55 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Женщины. Произвольная программа.
22.10 ТВ БИНГО НОВОСТИ.
22.15 Сериал Дэвида Линна "Твин Пикс" (США).
23.15 "Спорт за неделю".
00.10 Фигурное катание. Чемпионат Европы. Показательные выступления.
3-я программа Канал РТР
10.20 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!".
10.50 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
11.45 "Городок". Дийдикест. Развлекательная программа.
12.20 Документальный фильм Игоря Шадаха "... о милости прощу". Фильм первый.

ҮӨРЭХ ҮЛЭНИТТЭРИГЭР ҮНГҮРЫ

Улууска үрдүк үөрэххэ бэлэмнир кыһабыг информационай киик — гимназия библиотекатын чөлүтүр түһэрингэ көмө сүгөрүр сорууктаах улуус үөрэххэтинин таргилталарын сомоболорго ынырабыт.

Кээкэ сылларга өбөлүрү үрдүк үөрэххэ киллэрингэ, үгүс научнай-практической конференцияларга, "Инниккэ харды" конкурстарга, о. д. а. дьаһалларга республикада, регионга, Россияда үгүс кыһабылары киллээн киллэ, Ички сыллаабыта СГУ Нерюнгритаагы филиалы иһикэн политехнической колледж алылган улууспутугар иккис үрдүк үөрэх кыһата эбиллибитэ барыбытын үөрдүбүтэ.

Гимназия улууспутугар культура, наука сайдытын камсаткычыта буолла. Библиотека фондатын таргилталарга улахан үлэ ытыллыбыта. Элбэх информационай справочник, энциклопедический, научнай араас омук, издательстволарын кинигэлэрэ хомулланнар улуус үөрэххэтинин бүтүннүтүн информационай киикэ буолбута.

Үөрэх үлэнииттэри библиотекка фондатын чөлүтүр түһэринин уопсай киллэрин курдук санаан туран байдаларын кылааттарын киллэрсинхтэрэ дьэн эрэнэбит.

Чурапчы улуунун оскуолаларын директордара: Лобанова Д. М., Барашкова А. К., Федорова В. И., Адамов Г. И., Чичигинаров К. К., Корякин И. Г., Коркин В. Н., Федоров Н. И., Егоров З. Е., Неустроев В. М., Смирников Е. А., Иванов В. П., Феофанов П. Е., Адамова Т. В., Дьячковская М. В.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ

Күндүтүк саныыр эдэиийбитин, хоту көһөрүллүү кыттылаабын, үлэ ветеранын, Чурапчытаагы урукку эт-үүт комбинатын маастарынан үһүнүк үлэлээбит **МОНАСТЫРЕВА** Зинаида Максимовнаны 70 сааскын туолбуккунан уонна убайытын, улуустаагы айылба харыстабылын инспекциятын начальниги **МОНАСТЫРЕВ** Валерий Михайловичи үлэлэр үрдүк ситиһилэринг туһунан Саха Республикатын Президентин Грамотатынан наараада-ламмыккынан чугас дьоннорук ааттарыттан итти-тик, истинник эбэрдэлиибит!

Эһизэ дьэл кэргэнииттэр бары үчүгэди, үтүөнү, ситиһилэри баһарабыт. Этэнэ буолун! Балтыгыт Мария, Болтоногон аймактаргыт Монастыревтар.

Күндү кэргэммин, бырааппытын, тоойбытын, "Мелиоратор" ГУП үлэитин **ПОИСЕВ** Дмитрий Ивановичи 55 сааскын туолбуккунан эбэрдэлиибит!

Кытаанах доруобуйаны, тус олохтор дьолу-сорууну, өссө да үлэлээн-хотсон куус-көмө буола, үөрэ-көтө сымдаргар баһарабыт. Кэргэнин Мария, Павловтар, Филипповтар, Поисевтар.

Күндү коллегабытын **ФЕДОРОВА** Альбина Афанасьевнаны үлэ агарын туолбут үбүлүйдээх күнүнүн, дьолун сааскынан ис сүрэхтэн итти-тик, истинник эбэрдэлиибит!

Эһизэ эдэрдии эрчими, мэлдьи билииги курдук үөрэ-көтө, тохсунулаахтык үлэли-хамсыы сылдыаргар, ааһааччылары, кинигэни таппааччылары сакаттан-сана, сонунтан-сонун наадалаах кинигэлэринин салгыы хааччыла тураргар, чөл доруобуйаны, тус бэйэбэр уонна дьэл кэргэнииттэр дьолу-сорууну баһарабыт. Улуустаагы киин библиотекка коллектива.

Считать недействительным утерянный паспорт серии 9800 № 093426, выданный Чурапчинским ОВД 16 февраля 2001 года на имя Васильевой Людмилы Юрьевны.

КӨННӨРҮҮЛЭР

Хаһыат тохсунуу 10 күнүмүзүн нүөмүрүгэр 2-с балаһа бачээтэммит "Тумус киһибитин Тумуһабы таллабын!" дьэн ыстатыйа автору "Е. Артемьев" дэммитин "Иван Артемьев" дьэн көннөрөн аабыллыахтаах.

Хаһыат эмиз бу нүөмүрүгэр 5-с балаһа бачээтэммит "Эпизитинэстэхтик, иһик-тоһон сыһыаннаһаахка" дьэн ыстатыйа 1988 с., 1977 с. дьэн суруллубуттары 1998 с., 1999 с. дьэн көннөрөн аабыллыахтаах.

Редакция автортан тахсыбыт албастар иһин бырас-тыгы ынарга көрдөһөр.

МЕСЯЧНИК САБАЛАННА

Нэһилиэннээ электро-уотунан туттуутун иһэ 2002 с. тохсунуу 1 күнүмүзүн туругуна 4 мөл. солк. буолла. Үүмүтү солк. бастагы квартала энергетиктэртэн, бастатан туран, нэһилиэннээ иһин кыччаттар үлэни эрэйэр. Ол туһунан тохсунуу 8 күнүтүн "Якутскэнерго" АК ААО генеральной директора Ильковской К.К. бу дьыл тохсунуу 4 күнүмүзүн 4 №-дээх бирикээһин олунуу ый бүтүөр дьэри нэһилиэннээ уотун төлөөһүнүн хонтуруоллуур МЕСЯЧНИК сабаланна. Бу месячник сүрүн сыалынан-соруугунан нэһилиэннээ электро-уотунан туттуутун төлөөһүнүн 100 %-на тириэрдэн буолар. Месячник Саха сирин бүтүннүтүгэр ытылларын быһаарынан, "Якутскэнерго" АК бары салаалара кыттыыны ылаллар. Ол курдук, билиэхэ Энергосбыт учаастагы, РЭС, Энергонадзор үлэнииттэрэ кытталлар.

— Күндү кийинтэрэ, санаастара Иванова Ирина Васильевна олохтон туораабытынан ийэтигэр Макарова Екатерина Егоровнага, кэргэнигэр, убайдарыгар, бырааттарыгар Иванов Андрей Григорьевичка, оботугар Наташа Иванова, Тарбаховтар, Новгородовтар дьэл кэргэттэрэ.

— Күндү дьүөгэлэрэ Иванова Ирина Васильевна эдэр сааһыгар олохтон туораабытынан ийэтигэр Екатерина Егоровнага, кэргэнигэр Андрейга, оботугар Наташага чугас табаарыстара Мария, Кусановтар, Никитиннар, Флегонтовтар, Новгородовтар.

— Иванова Ирина Васильевна тохсунуу 10 күнүгэр ыарахан мартынтан өлбүтүнэн кэргэнигэр Иванов Андрей Григорьевичка, ийэтигэр Макарова Екатерина Егоровнага, оботугар Наташага Мырылатан Сергеевтар, Батериннар, Иустиновтар, Чурапчытан М.И., С.М. Белькигар, Ивановтар, Дьоккуускайтан Скобелевтар дьэл кэргэттэрэ.

— Ийэтигэр дьүөгэлэригэр Макарова Екатерина Егоровнага, бокунуу кэргэнигэр, оботугар, убайыгар, кийинтигэр, бары чугас аймактарыгар, ыар аһыларын тэтигэ үлэстэн, Чурапчы сэлэниэнэтинээби "Мичил" уһуйаага биригэ үлэлээбит дьүөгэлэрэ Ирина Егоровна, Анна Дмитриевна, Степанида Ивановна, Федора, Евдокия, Прасковья, Изабелла, Мариялар, Варвара, Зинаида, Анастасия уо.д.а.

— Тапталлаах кыһа Иванова Ирина Васильевна өлбүтүнэн Чурапчы сэлэниэнэтинээби "Мичил" уһуйаан ветерана Макарова Екатерина Егоровнага, оботугар Наташага, кэргэнигэр Андрей Григорьевичка "Мичил" уһуйаан коллектива, үөрэх үлэнииттэрин профсоюзун улуустаагы комитета.

— Кэргэнигэр Иванов Андрей Григорьевичка, кыһыгар Наташага Чурапчытан аймактара Барахсановтар, Хоюановтар, Дорофеевтар.

— Санаастара Ирина ыарахан ыарыттан суох буолбутунан кэргэнигэр убайдарыгар Иванов Андрей Григорьевичка, кыһыгар Наташага Чурапчытан Аржаковтар, Лукиннар.

— Тапталлаах кийинтэрэ, санаастара Ирина ыарахан ыарыттан суох буолбутунан кэргэнигэр бырааттарыгар, убайдарыгар Иванов Андрей Григорьевичка, кыһыгар Наташага Хатылыттан, Чурапчытан Новгородовтар, Сухальцовтар, Красильниковтар.

— Кэргэнигэр, ыттыгыр табаарыстарыгар, ыалларыгар Иванов Андрей Григорьевичка, киик дьэл кэргэттэригэр, ыар сүтүктэрин үлэстэн, Чурапчы сэлэниэнэтин Ручейнай уулуссатын, Восточнай переулокун олохтоохторо.

— Ыкса ыаллара, күндүтүк саныыр дьүөгэлэрэ Иванова Ирина Васильевна кииклэр кээкэлэриттэн туораабытынан ийэтигэр Екатерина Егоровнага, кэргэнигэр Андрей Григорьевичка, кыһыгар Наташага, бырааттарыгар Василий Васильевичка, чугас дьонугар Чурапчы сэлэниэнэтин Восточнай уулуссатын олохтоохторо.

— Ылаллы олохтоо дьүөгэлэрэ Иванова Ирина Васильевна күн сириттэн барбытынан ийэтигэр Макарова Екатерина Егоровнага, кэргэнигэр Андрейга, кыһыгар Наташага, бырааттарыгар Василийга, киик дьэл кэргэнигэр Чурапчы сэлэниэнэтин Чарак уулуссатын олохтоохторо.

— Күндү дьүөгэлэрэ Иванова Ирина Васильевна елен туораабытынан оботугар Наташага, кэргэнигэр, ийэтигэр, бырааттарыгар, кийинтигэр 1974 с. Чурапчы орто оскуолатын биригэ үөрэнэн бүтэрибит табаарыстара.

— Тапталлаах ийэтигэр Ирина Васильевна олохтон туораабытынан кыһыгар Иванова Наташага, дьонугар, чугас аймактарыгар Чурапчы орто оскуолатын 7 "г" кылааһыгар биригэ үөрэнэр өбөлүрө, кииклэр төрөппүттэрэ, кылаас салаааччыта.

Бахсыттан төрүттээх Алабар нэһилиэнэтин олохтоо, колхознай тутуу, эргэн ветерана, хоту көһөрүллүү кыттылаабыт

ПЕСТРЯКОВ
Михаил Данилович
эмизэ малдьан өлбүтүнэн дириг кутурбаннарын тирдэллэр:
— Убаастабыллаах кырдыбас күтүөттэрэ Пестряков Михаил Данилович өлбүтүнэн кэргэнигэр эдэиийдэригэр Решетникова Анастасия Михайловнага, өбөлүрүгэр, күтүөттэригэр, кийинтэригэр, сизнэригэр Чурапчытан Гаврил Николаевич, Ксения Дмитриевна Решетниковтар уонна кииклэр өбөлүрүн дьэл кэргэттэрэ.
— Кэргэнигэр Анастасия Михайловнага, өбөлүрүгэр, сизнэригэр Феофановтар, Носовтар, Аляниковтар.

Күндү кэргэнэ, педагогический үлэ ветерана, хоту көһөрүллүү кыттылаабыт, Сылан орто оскуолатын Г.П. Башарин аатынан музейын сибидиссэй
ДАВЫДОВ
Дмитрий Гаврилович
ылалдыан өлбүтүнэн Сылан участковой балыһатыгар өр кэмгэ үлэлээбит Давыдова Татьяна Петровнага, киик өбөлүрүгэр, сизнэригэр, күтүөттэригэр, чугас дьонугар дириг кутурбаннарын тирдэллэр.
Сылан участковой балыһатын коллектива, профкома.

Хаһыаты таргилтэччилэр: Саха Республикатын Правительствота, Улуус дьаһалтата, Редакция. Хаһыат сахалым тылыннан оптуорунуу, таппыргы, субютага тахсар. Хаһыат индекса: 54907

"Сага олох" редакционнай-издательская колбоһун. Офсетнай бачээт. Сааһын № 4-5. Тираж 2179. 12.01.2002 с. бачээтэ барыллыа.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыалар чакчылар таппыргытаахтарыгар аһиэтинэһин автор тус бэйэтигэр сүгөр.

Редактор ПОПОВИГ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл.
Карл Маркс уул. 26 "а".
ТЕЛЕФОНАРЫТ:
тор — 41-332, отделлар — 41-265.
tsanaoloh@churapsakh.ru